

PAPUASKIE KOKOSY

Mieszkańcy Papui-Nowej Gwinei posługują się bardzo wieloma językami. Jednym z nich jest język manam, w którym istnieją aż trzy systemy używane do liczenia (liczebników): ogólny, do liczenia ryb oraz do liczenia między innymi kokosów. Jeśli chcemy więc policzyć kokosy w tym języku, użyjemy np. takich słów:

kubootutudi toli bolodi toli

kubootutudi rua bolodi toli

kubootutu teke bolodi rua

kubootutudi toli bolo teke

kubootutudi rua bolo teke

kubootutudi toli

1) Dopasuj podane liczebniki do liczby kokosów: 6, 9, 11, 12, 13, 15.

2) Jak zapiszesz w języku manam następującą liczbę kokosów: 5, 7, 10?

5 = _____

7 = _____

10 = _____

Językiem manam posługuje się około 8000 osób, którzy zamieszkiwali niewielką wyspę położoną tuż przy północno-zachodnich krańcach Papui. Używana powszechnie nazwa języka pochodzi właśnie od nazwy wyspy Manam, na której znajduje się jeden z największych aktywnych wulkanów Papui Nowej Gwinei. W 2004 roku w wyniku erupcji wulkanu wszyscy mieszkańcy wyspy zostali ewakuowani na stały ląd, w 2007 roku rząd PNG wyznaczył im nowe terytorium do osiedlenia się. Mimo zagrożenia ciągle aktywnym wulkanem co najmniej jedna trzecia mieszkańców zdecydowała się wrócić na wyspę. W sierpniu 2018 roku wulkan wybuchł ponownie.

ODPOWIEDZI

1.

kubootutudi toli bolodi toli - 15

kubootutudi rua bolodi tuli - 11

kubootutu teke bolodi rua - 6

kubootutudi toli bolo teke - 13

kubootutudi rua bolo teke - 9

kubootutudi toli - 12

2.

5 = kubootutu teke bolo teke ($4 \times 1 + 1$)

7 = kubootutu teke bolodi toli ($4 \times 1 + 3$)

10 = kubootutudi rua bolodi rua ($4 \times 2 + 2$)

W języku manam do liczenia kokosów stosuje się tzw. system czwórkowy. Oznacza to, że nazwy liczb większych od 4 tworzone są przy wykorzystaniu działań na liczbie 4 (dodawania i mnożenia). Tak np. w systemie tym liczebnik 5 wyrazimy jako $4 \times 1 + 1$, a 6 jako $4 \times 1 + 2$.

Działania: kubootutu oznacza 4, a bolo dodawanie. Do obu słów dołącza się morfem -di, kiedy za nimi stoi liczebnik większy od 1.